

3. Боднар О. Усе про внутрішньошкільний контроль і дещо про нову тенденцію / О. Боднар [Електр. ресурс]. – <https://www.pedrada.com.ua/article/1391-use-pro-vnutrshnoshklniy-kontrol-deshcho-pro-novu-tendentsyu>
4. Дубель О.Г. Внутрішньошкільний контроль – важлива умова для прийняття управлінського рішення / О.Г. Дубель [Електр. ресурс]. – Режим доступу: https://ru.osvita.ua/school/lessons_summary/administration/34249/

ГАРАПКО В.І.,
ЗЕЛЕНКО К.-І.І.

Мукачівський державний університет, Україна

МОТИВАЦІЙНІ СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ШКОЛЯРІВ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НА МАТЕРІАЛАХ ЗАРУБІЖНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Сучасний підхід у дослідженні мотивації вивчення другої іноземної мови орієнтований на освітню аудиторію, як навчальне середовище[2; 3]. Наше дослідження дотримується підходу орієнтованого на навчальний клас, демонструючи важливість навчального середовища з точки зору прагматичного та соціального простору. Дослідники мотивації навчання другої іноземної мови розпочали новий напрям, змістивши фокус з теоретичних питань, пов'язаних з мотивацією до вивчення практичних стратегій, які можуть сприяти мотивації мовного навчання учнів [1, с.12]. Ця тенденція призвела до розробки більш динамічної перспективи щодо мотивації навчання другої іноземної мови. Зарубіжні науковці М. Вільямс, Р. Берден та З.Дьорний були одними з перших дослідників, які зрозуміли важливість динамічного характеру мотивації [4, с.576]. У їх динамічній моделі мотивації виділено три стадії: 1) причини для навчання; 2) рішення щось вивчати та 3) підтримувати зусилля чи наполегливість до досягнення мети навчання [5, с.60-63].

Вони стверджували, що перші дві стадії зосереджувалися більше на ініціації мотивації, тоді як остання стадія стосується підтримки мотивації.

З. Дьорний побудував на цій моделі та синтезував різні рамки навчання іноземної мови, де запропонував процесуально-орієнтовану модель мотивації учнів, яка є більш складною ніж модель М. Вільямса і Р. Бердена. З. Дьорний та деякі інші науковці розділили дію мотивації на три окремі етапи: попередній, діючий та післястаціонарний [2;3;4].

Попередній етап являє собою вихідну точку мотивації поведінки, де встановлюються цілі і формується намір. Другий етап, або фаза дії, складається із застосування дії, що супроводжується оцінкою успішності учня, підготовки вчителів та їх самоосвіти щодо наміченого результату чи мети. Останній етап починається після досягнення мети і закінчується оцінкою результатів та планування майбутніх дій [4, с.571-594]. З. Дьорний визнає динамічний характер мотивації в міру розвитку рамки мотиваційної стратегії, визначаючи стратегії як: «мотиваційний вплив, який усвідомлено здійснюється для досягнення певного систематичного і стійкого позитивного ефекту» [1, с.28]. З. Дьорний поділяє мотиваційні стратегії на 4 основні категорії.

Перша група основних категорій відповідає темі «створення основних

мотиваційних умов». Це група, що включає стратегії, які З. Дьорний називає «неодмінними», зокрема стратегії «відповідної поведінки вчителя», «приємна та прихильна атмосфера в класі» та «згуртована група учнів та відповідні групові умови навчання» [1, с. 31]. Для того, щоб аудиторія працювала добре, усі три стратегії повинні вирівнятися і працювати разом. Приклади відповідної мотиваційної поведінки вчителя включають: «ентузіазм», «відданість навчанню учнів» та «налагодження стосунків із учнями». Друга група стратегій підпадає під другу категорію: «генеруюча початкова мотивація», яка слугує стратегіями, які ініціюють спробу вчителів будувати мотивацію в класі. З. Дьорний розрізняє три окремих значення мотивації навчання: «фактичний процес вивчення цільової мови (внутрішня)»; «мова як ціль та розуміння її носіїв (інтегративна)»; і «наслідки та переваги, які матиме учень, що усвідомлює мовні цілі (інструментальна)» [1, с.64]. Третя група стосується стратегій, які зосереджено на «захисті та підтримці мотивації, яка вже була створена заздалегідь для створення мотивуючого середовища в класі». Якщо мотивація не впроваджується активно, негативні мотиваційні «впливи» можуть мати місце, і учні, й викладачі можуть втратити з поля зору кінцеву мету або натомість втомитися та відволіктися, що може призвести до початкового зниження мотивації. На думку З.Дьорного мотивація повинна бути «активно виховуваною», щоб зберегти свою силу та принести загальний успіх у процесі навчання [1, с. 71]. Четверта група, яка сприяє «заохоченню позитивної самооцінки», зосереджується на стратегіях, які дають можливість учням замислитись над власним навчанням. Ця група стратегій зосереджується на тому, як навчити учнів аналізувати минулі успіхи та невдачі та обрати конструктивний шляху та як їм допомогти отримати більше задоволення під час навчання другої іноземної мови» [1, с.118]. Конкретні стратегії на завершальній стадії включають «надання позитивної інформації та відгуків про результати навчання»; «виконання регулярних завдань, що передбачають публічний прояв навичок учнів»; «нагороджування в мотиваційній формі» [1, с.120].

Отже, чотири групи основних категорій мотиваційних стратегій навчання другої іноземної мови відображають круговий рух і міцний взаємозв'язок, а також динамічний характер впровадження мотиваційних стратегій у навчальне середовище.

Список використаних джерел

1. Dörnyei Z. Motivational strategies in the language classroom. Cambridge: Cambridge University Press. 2001. – 174 с.
2. Dörnyei Z., Kubanyiova M. Motivating learners, motivating teachers: Building vision in the language classroom. Cambridge: Cambridge University Press, 2014 – 30 с.
3. Guilloteaux M. J., Dörnyei Z. Motivating language learners: A classroom oriented investigation of the effects of motivational strategies on student motivation. TESOL Quarterly, 2008 – 42(1), - с.55-77.
4. Papi M., Abdollahzadeh E. Teacher motivational practice, student motivation, and possible L2 selves: An examination in the Iranian EFL context. Language Learning, 2012 - 62(2), - с. 571-594.

5. Williams M., Burden R. Psychology for language teachers. Cambridge: Cambridge University Press. 1997 – 102с.

ГАРАПКО Л. І.
Мукачівський державний університет, Україна

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ФУНКЦІЇ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Політичні кризи постійно вносять у державу проблеми різних поглядів на минуле, що стає ще одним дестабілізуючим чинником, а історична пам'ять для певних політичних сил – засобом маніпуляції народною свідомістю з метою досягнення певної політичної вигоди.

Незалежність Української держави зіткнулася з питанням існування неоднозначних, часто навіть кардинальних протилежних поглядів на минуле, які існують серед громадян [3].

З огляду на це, особливої уваги потребує вивчення гуманітарної освіти в Україні радянського періоду, що є надзвичайно важливим для роботи над програмами і підручниками, враховуючи різний історично-педагогічний досвід в окремих етнічних та регіональних спільнотах України.

У ХХ столітті (особливо в другій половині) – розумова праця стає ознакою часу; освіченість охоплює майже всі верстви населення і стає типовою нормою. Поглиблюється диференціація в сферах як наукового (природничого, гуманітарного), так і науково-технічного знання.

З гуманітарними науками пов'язане формування системи цінностей, орієнтирів та потреб, сталість інтересів суспільства, морально-правовий клімат у державі [3].

Гуманітарні науки, як відомо, виконують важливі пізнавальну, інформаційну та соціокультурну функції, формуючи не лише власний інтелектуальний простір, а й суспільну свідомість через актуалізацію тих чи інших подій в історії.

Важливого пізнавального та практичного значення набуває осмислення ролі наукових осередків щодо гармонійного та всебічного розвитку українства, формування національної еліти з державницьким мисленням. Як відомо, історичний процес залежить від характеру й рівня демократичності політичного режиму.

Тематику досліджень, зокрема з питань суспільно-політичних процесів в УРСР повоєнного двадцятиріччя, їх ідейну спрямованість визначали замовлення директивних органів із заздалегідь запроектованими висновками та оцінками, що штучно обмежувало поле нових пошуків [2].

Починаючи з післявоєнних років, з 1945 р., пріоритетними напрямками залишаються питання, пов'язані з розвитком і формуванням гуманітарних наук. Не випадково, що виняткова увага приділялася закладам народної освіти. В Україні поширився рух за відбудову зруйнованих шкіл, спорудження нових методом народної відбудови.

Якщо на кінець 1943/44 навчального року працювало лише 12802 початкові, семирічні та середні школи, де навчалось 1770 учнів, то з визволенням усієї

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>